

Dryft kontynentów – fantazja czy rzeczywistość?

100 lat temu ukazało się pierwsze wydanie książki Alfreda Lothara Wegenera „Die Entstehung der Kontinente i Ozeane”, a ogłoszone w niej tezy zrewolucjonizowały ówczesne poglądy na ewolucję skorupy ziemskiej, powstawanie oceanów i łańcuchów górskich. Pozwalały też na wyjaśnienie rozmieszczenia organizmów chłodno- i ciepłolubnych na Ziemi w przeszłości geologicznej. Chociaż proponowany w książce mechanizm wędrówki kontynentów okazał się nieprawdziwy, to sama idea była bardzo popularna wśród wielu znamienitych geologów ówczesnych czasów, którzy poszukiwali nowych dowodów na jej słuszność. Mimo że w latach 30. i 40. XX w. idea Wegenera niemal popadła w zapomnienie, to w latach 50. znowu rozpoczęła swój triumfalny pochód po świecie,

stając się podwaliną teorii tektoniki płyt litosfery, dzisiaj uznawaną niemal powszechnie.

100 lat, które upływa od wydania „Die Entstehung der Kontinente i Ozeane”, wydaje się być dobrą okazją do przypomnienia sylwetki jej autora, którego pasją był nie tylko dryft kontynentów, ale także badanie Grenlandii i genezy kraterów na Księżycu. Jest też właściwym czasem na zaprezentowanie współczesnego stanu tej idei i jej wpływu na powstanie różnych teorii tektonicznych. Do okolicznościowego bloku tematycznego zostali zaproszeni wybitni przedstawiciele tektoniki i paleomagnetyki, którzy zaprezentowali różne aspekty wegenerowskiej idei we współczesnych poglądach na tektonikę i ewolucję Ziemi.

Włodzimierz Mizerski